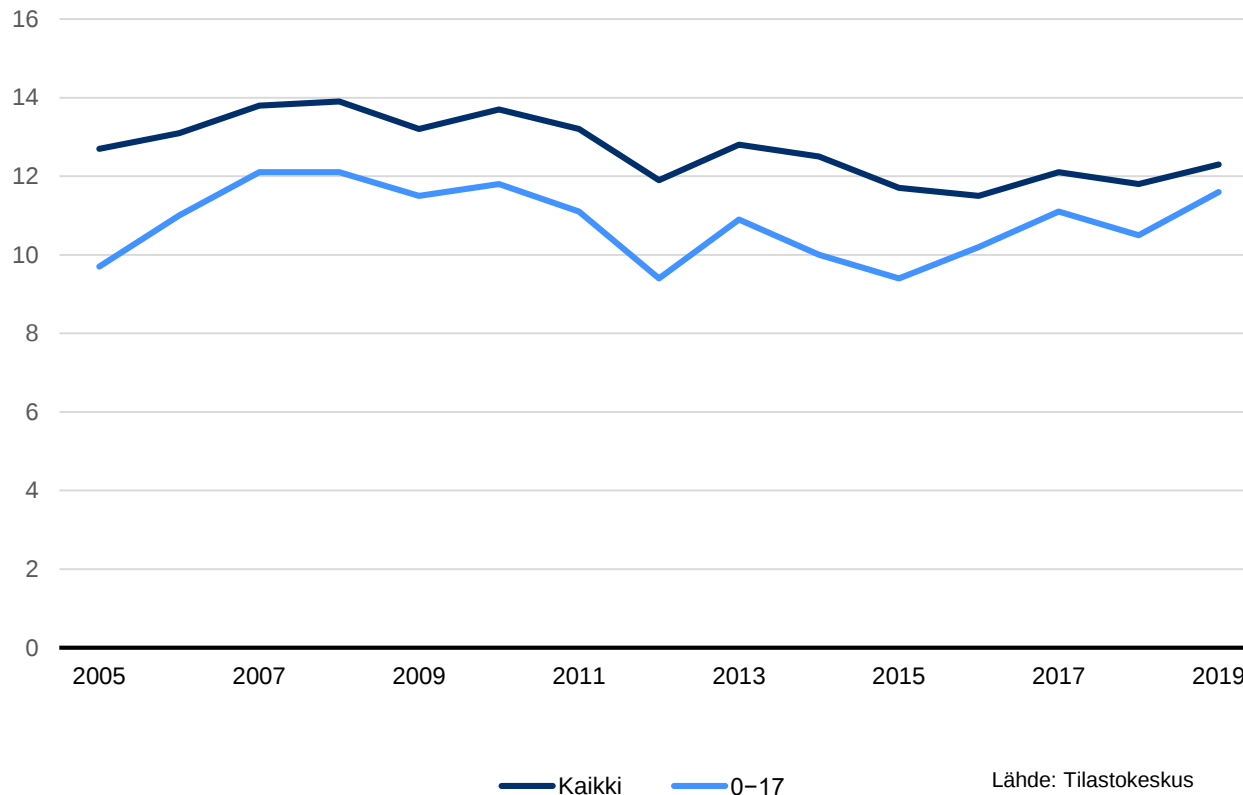

Tavoite: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen 1/4

Lapsiperheköyhyys

%, pienituloisia vastaavasta väestöstä

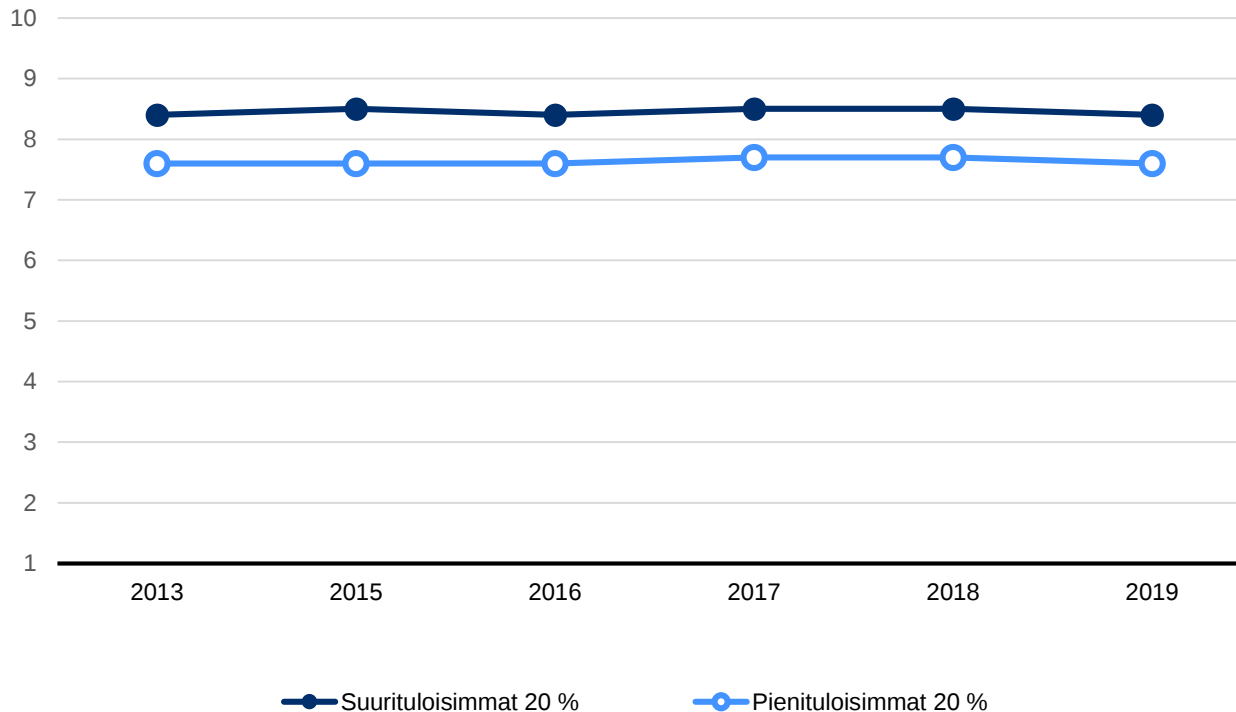

- Vuoden 2019 tulonjakotilaston mukaan lapsiperheköyhyys on kääntynyt kasvuun. Alle 18-vuotiaista 11,6 prosenttia (121 000 lasta) elää pienituloisissa perheissä.
- Pienituloisuus on vahvasti kytköksissä perheen aikuisten määrään: yhden huoltajan perheiden lapsista lähes joka neljäs, 23 prosenttia kuului 2018 pienituloisiin.
- Hallituskauden aikana perusturvaetuuksien tasoja on korotettu, lisäksi on tehty toimia mm. lapsiperheiden ja eläkeläisten toimeentulon parantamiseksi, samoin on kehittämistoimia esimerkiksi aikuistyön ja asunnottomuuden osalta.
- Hallituksen aloittama sosiaaliturvauudistus vaikuttaa köyhyyteen pidemmällä tähtäimellä.

Tavoite: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen 2/4

Koettu hyvinvointi

Tyytyväisyys elämään asteikolla 1–10

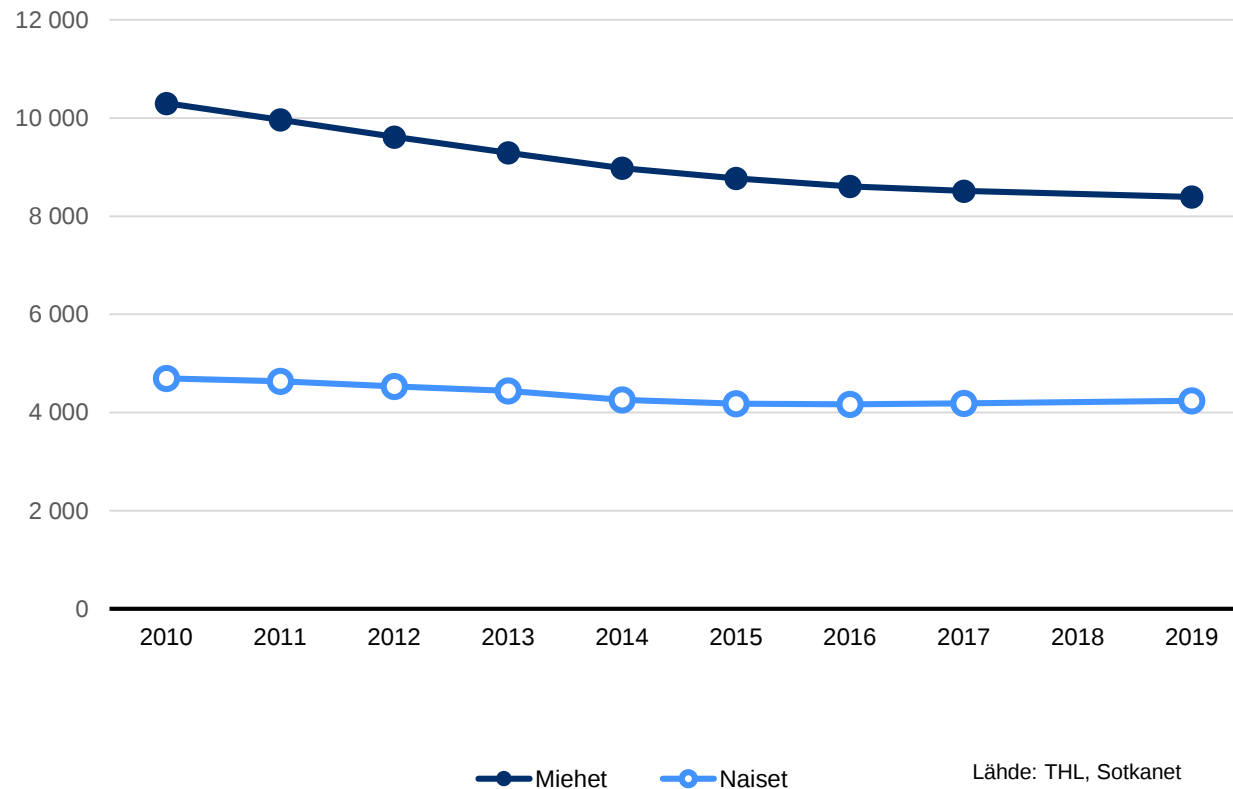
Lähde: Tilastokeskus

- Mittari kuvaa itse koettua tyytyväisyyttä elämään yleisesti. Mittarin keskiarvo on koko väestön tasolla hyvin vakaa vuodesta toiseen.
- Vuoden 2019 tulosten perusteella väestöryhmittäin koettu tyytyväisyys vaihtelee selvästi esimerkiksi iän, tulojen ja koetun terveyden mukaan. Suurituloisemmat ovat keskimäärin tyytyväisempiä elämään kuin pienituloiset, ja terveemmät tyytyväisempiä kuin sairaat.
- Elämään tyytyväisyys on hyvin tasaista iän mukaan, mutta kaikkein vanhimmilla, 75 vuotta täyttäneillä, tyytyväisyyden keskiarvo on hieman muita ikäryhmiä matalampi.
- Hallituksen politiikkatoimet vaikuttavat laajasti koettuun hyvinvointiin, niistä keskeisimmät liittyvät terveyden parantamiseen ja eriarvoisuuden kaventamiseen.

Tavoite: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen 3/4

Menetetyt elinvuodet (PYLL=Potential Years of Life Lost)

Menetetyt elinvuodet 0–80-v. / 100 000 asukasta

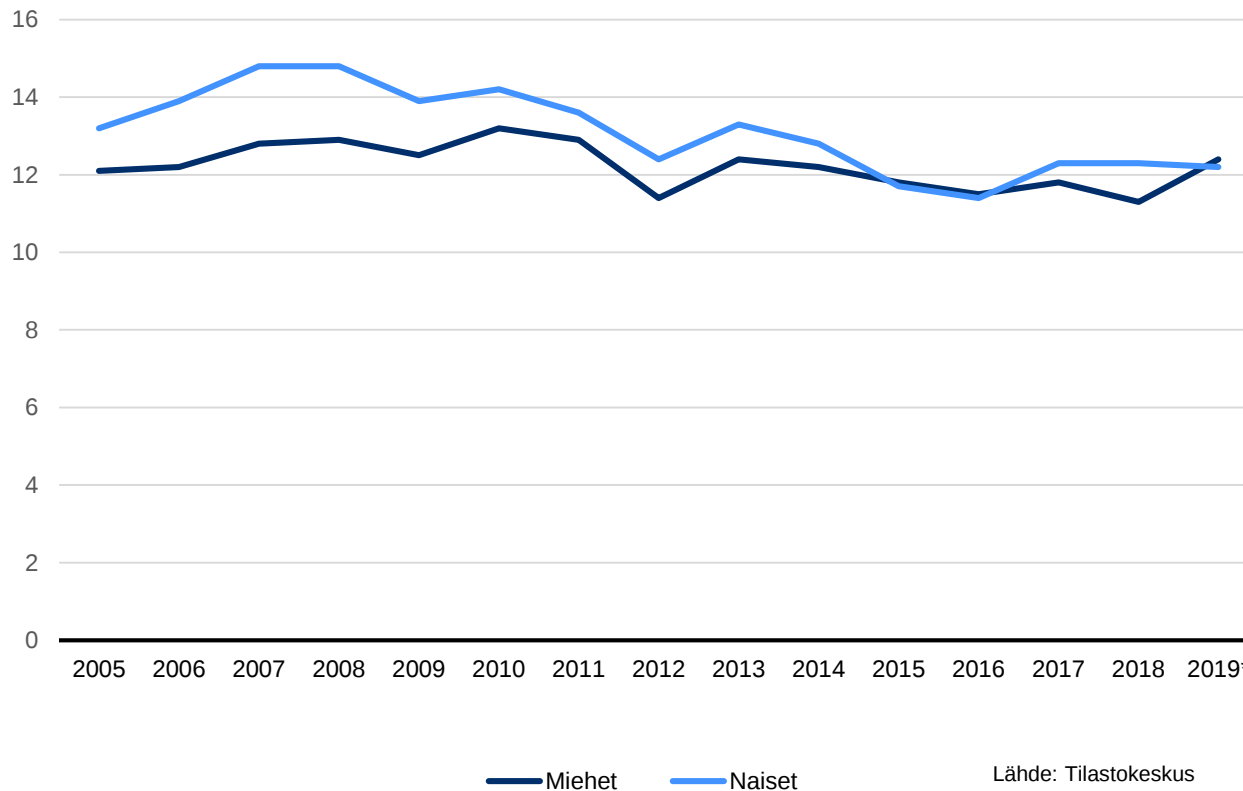
- Sukupuolten ja sosioekonomisten ryhmien väliset erot terveyden ja hyvinvoinnin ongelmissa eivät ole merkittävästi vähentyneet.
- Eriarvoisuus johtuu siitä, miten alttiita ihmiset ovat erilaisille riskitekijöille ja elämäntavoille sekä heidän mahdollisuuksistaan päästä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.
- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030 -linjausten toimeenpano sekä sote- ja sotu-uudistusten toteuttaminen.

Indikaattori ilmaisee ennen 80 ikävuotta tapahtuneiden kuolemien takia menetettyjen elinvuosien lukumäärää väestössä 100 000 asukasta kohti. Yläikärajan valinta perustuu siihen, että suomalaisten elinajanodote on noin 80 vuotta.

Tavoite: Hyvinvoinnin edistäminen ja eriarvoisuuden vähentäminen 4/4

Pienituloisten osuus

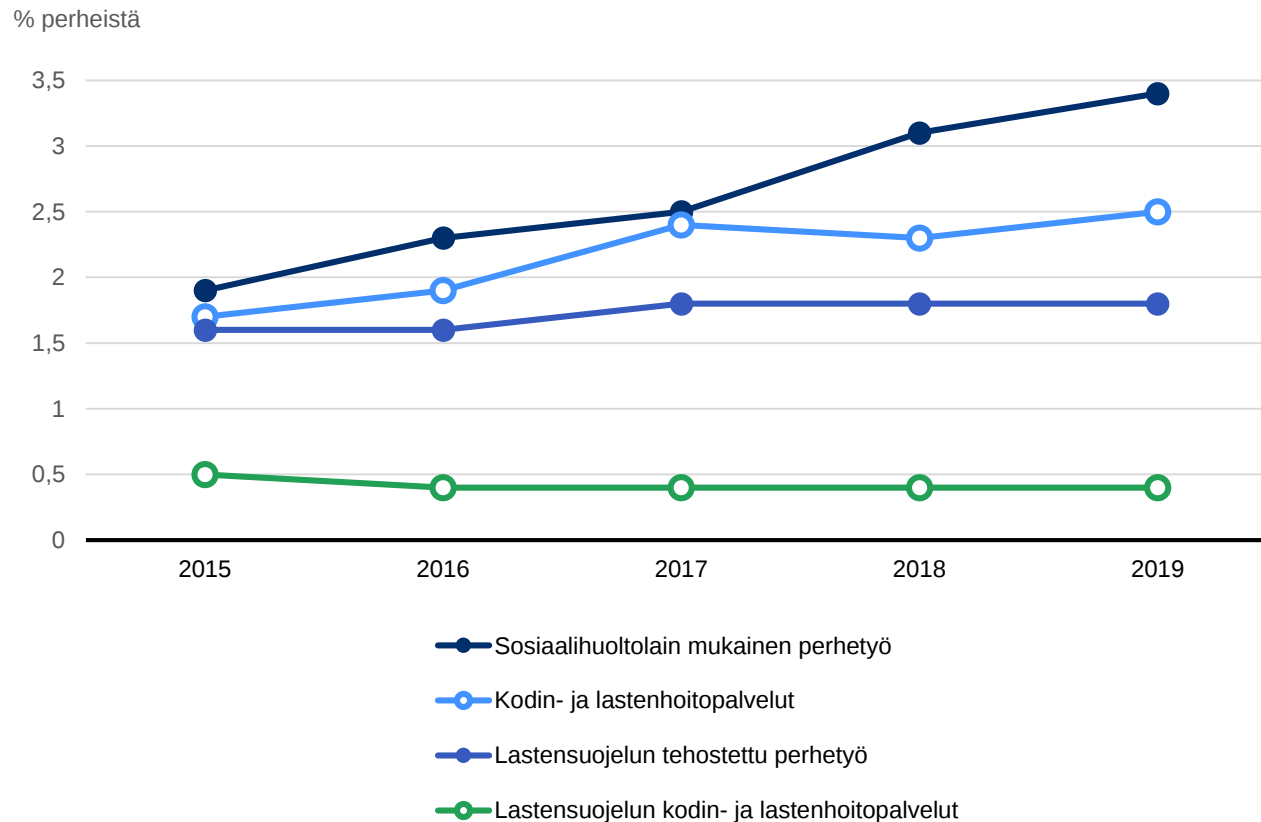
60 % koko väestön mediaanitulosta

- Tuloterot kasvoivat vuosituhannen vaihteessa, mutta sen jälkeen tuloeroissa tai pienituloisuuden osuudessa ei ole tapahtunut suuria muutoksia.
- Sosiaaliturvauudistus vaikuttaa köyhyyteen pidemmällä tähtäimellä, sen tavoitteena on mm. selkeyttää sosiaaliturvaa.
- Perusturvaetuuksien tasoja on korotettu, lisäksi on tehty toimia mm. lapsiperheiden ja eläkeläisten toimeentulon parantamiseksi, samoin on kehittämistoimia esimerkiksi aikuistyön ja asunnottomuuden osalta.

Tavoite: Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen 1/2

Lapsiperheiden ennaltaehkäisevät palvelut

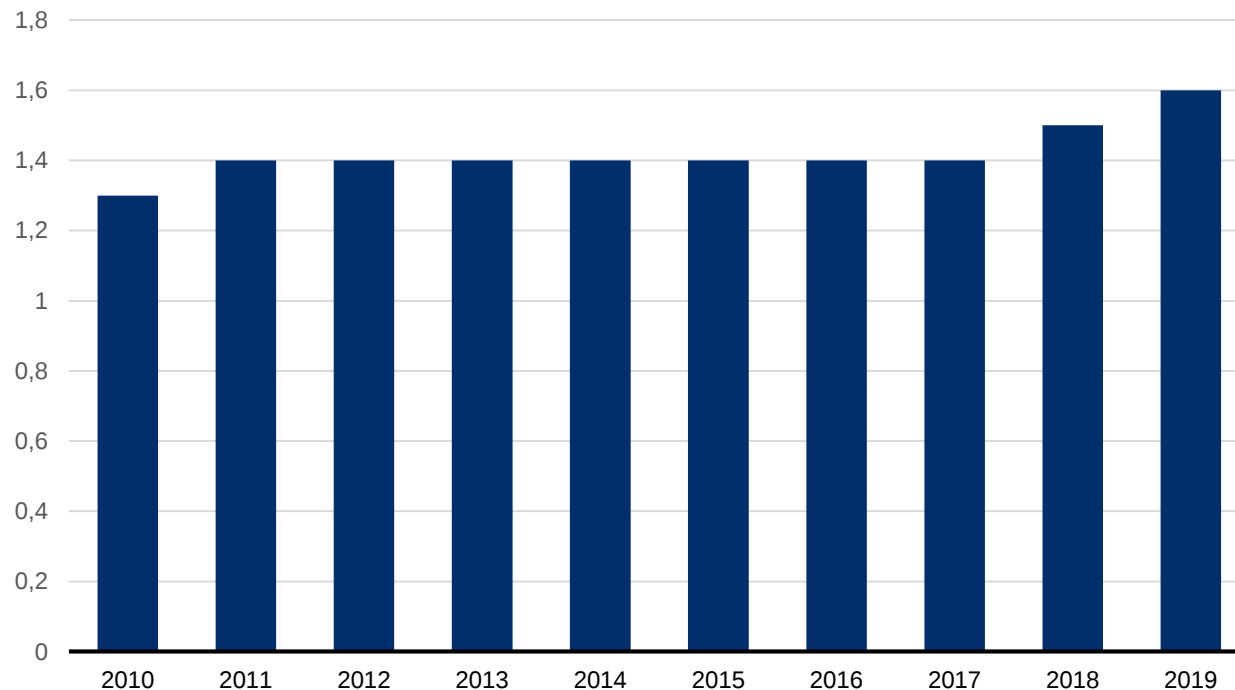
Lähde: THL, Sotkanet

- Sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen käyttö on lisääntynyt. Taustalla on lakimuutos, joka siirsi osan aikaisemmin lastensuojeluna myönnettyistä palveluista sosiaalihuoltolain mukaisiksi.
- Lastensuojelupalvelujen käyttö ei kuitenkaan ole vähentynyt vastaavassa suhteessa, joten painopisteen siirtämisessä varhaisempaan tukeen ei ole kaikilta osin onnistuttu. Perheiden palvelutarve on myös kasvanut.
- LAPE-muutosohjelman mukaisen perhekeskusmallin, perheiden tarpeita vastaavan moniammatillisen avun kehittäminen siten, että palvelut integroidaan ja koordinoidaan systeemiseksi kokonaisuudeksi.

Tavoite: Lapsi- ja perheystävällisyyden edistäminen 2/2

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat

0–17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

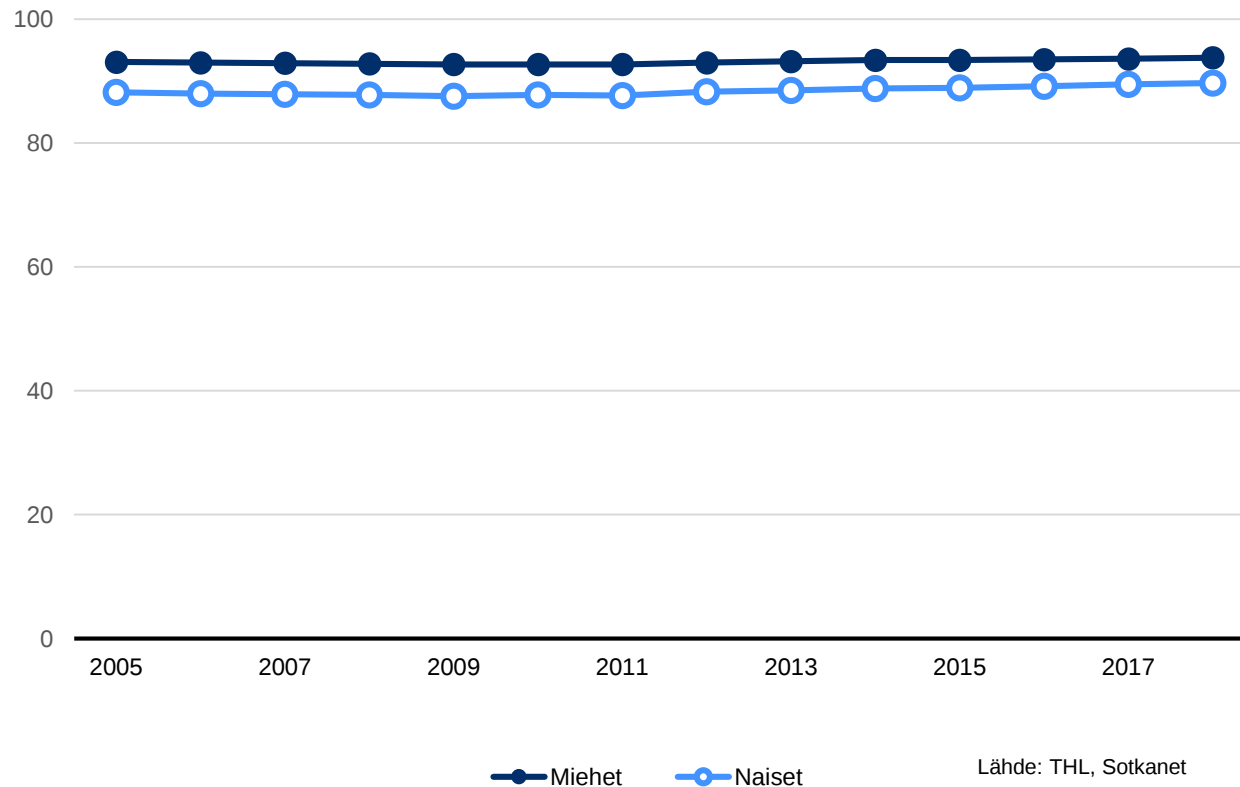
Lähde: THL, Sotkanet

- Kiireellisesti sijoitettujen lasten, erityisesti 15–17-vuotiaiden nuorten määrä on kasvanut vuosittain.
- Taustalla on peruspalvelujen toimimattomuus ja se, että perheille (eteenkään nuorisoiikäisille) ei onnistuta tarjoamaan heidän tarvitsemaansa tukea lastensuojelun avohuollossa. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä psykiatrisen erikoissairaanhoidon riittämättömyys kuormittaa sijaishuoltoa. Osa sijoituksista voitaisiin todennäköisesti ehkäistä näiden palvelujen saatavuutta ja oikea-aikaisuutta parantamalla.
- Hallituksen keskeiset toimet tavoitteen saavuttamiseksi ovat kansallinen lapsistrategia, asteittain kiristyvän vähimmäishenkilöstömitoituksen säätäminen lastensuojeluun sekä lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman jatkaminen.

Tavoite: Ikäystävällisyyden edistäminen 1/2

Kotona asuvien osuus 75 v. täyttäneistä

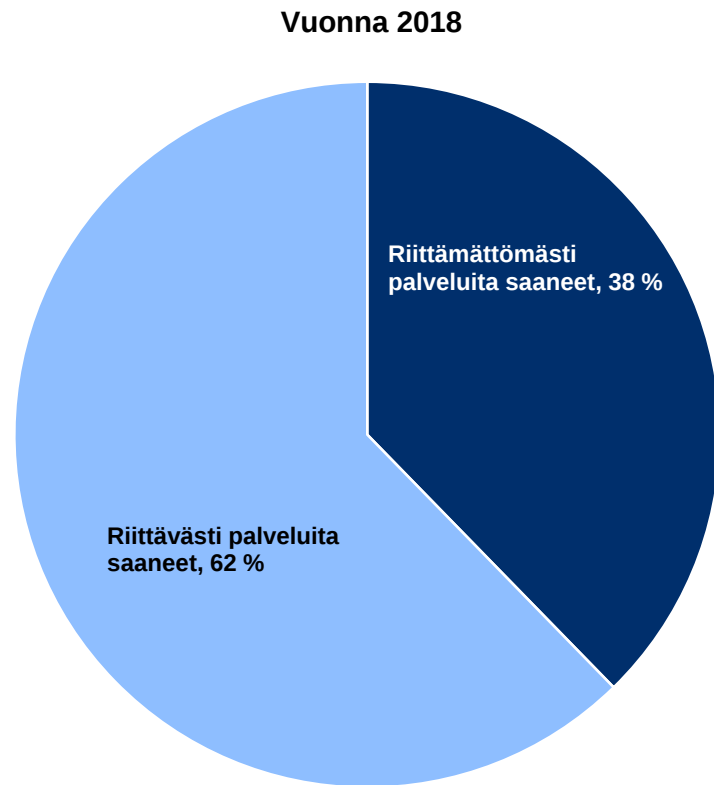
% yli 75-vuotiaista

- Kotona asuvien osuus on lisääntynyt jo pitkään. Prosentuaalisesti muutos vuodesta 2015 vuoteen 2019 on reilun prosentin, mutta iäkkään väestön kasvun seurauksena absoluuttiset luvut ovat merkittäviä.
- Muutoksen suunta on tavoiteltu ja sitä ovat tukeneet erilaiset kehityskulut sekä palvelujärjestelmän että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta. Iäkkäiden ihmisten toimintakyky on viime vuosikymmeninä parantunut, jolloin kotona tullaan toimeen pidempää itsenäisesti ja kotihoitoon palvelujen turvin. Muutos tukee hallitusohjelman tavoitteen toteutumista.
- Poikkihallinnollinen Ikäohjelma tähtää sekä iäkkäiden toimintakyvyn paranemiseen että palvelujärjestelmän sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyyteen. Ohjelman toimeenpanossa on käynnissä useita käytännön toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi, kuten kotona asumista tukevan teknologian KATI-hanke.

Tavoite: Ikäystävällisyyden edistäminen 2/2

Vanhusten kotihoitopalveluja riittämättömästi saaneiden osuus niitä tarvinneista

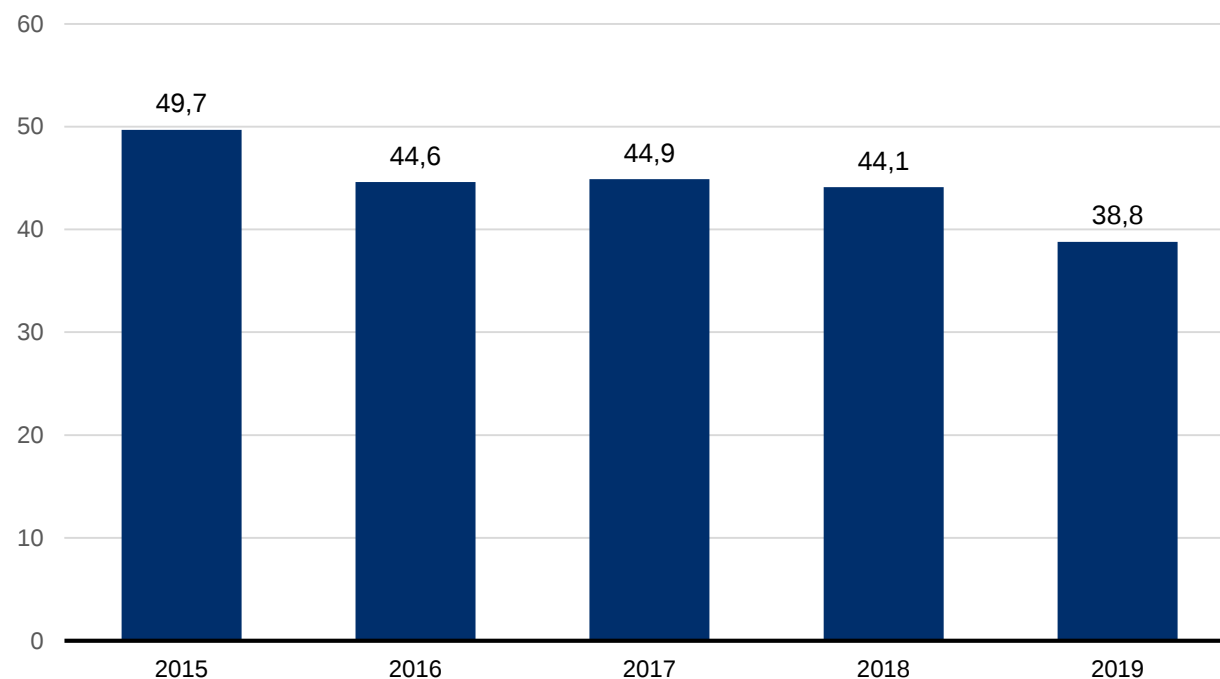
Lähde: THL, Sotkanet

- Tieto on saatavilla vain vuodelta 2018, jolloin palvelua riittämättömästi saaneiden osuus palvelua tarvinneista oli 37,7%. Muutoksen suunnasta ei siten ole varmaa tietoa, mutta esimerkiksi valvontaviranomaisten valvontahavaintojen perusteella näyttää siltä, että kotihoidon määrässä ja laadussa on puutteita eivätkä ne kaikilta osin vastaa asiakkaiden tarpeisiin.
- Iäkkäiden määrän voimakkaasta kasvusta ja palvelutarpeiden lisääntymisestä sen myötä on seurannut se, että kuntien kyky ja mahdollisuudet järjestää palveluja on jäänyt jälkeen tarpeista. Hallituksen tavoitteeseen pääsemiseksi kotiin annettavia palveluja tulee kehittää.
- Iäkkäiden palvelujen lainsäädännön toisen vaiheen uudistamisen keskeisenä tavoitteena on kotihoidon laadun ja resurssien vahvistaminen vastaamaan asiakkaiden tarpeita. Tavoitteena on, että hallituksen esitys viedään eduskuntaan syksyllä.

Tavoite: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen 1/2

Hoitoonpääsy

% toteutuneista käynneistä

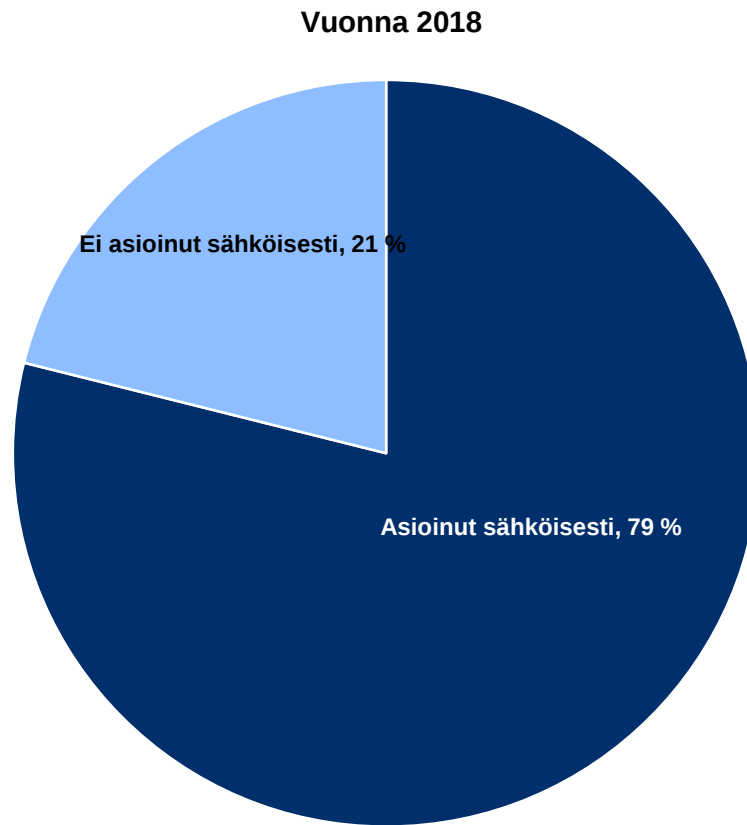
Lähde: THL, Sotkanet

- Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon ja suun terveydenhuollon pitkät odotusajat ja huono saatavuus ovat olleet merkittävä ongelma jo pitkään ja viime vuosina tilanne on edelleen huonontunut. Perusterveydenhuollon hoitoonpääsyn seurannassa on kuitenkin puutteita ja laatuongelmia.
- Väestön palvelutarve on kasvanut väestön ikääntymisen, pitkäaikaissairauksien yleistymisen ja väestön uudenlaisten tarpeiden sekä hoidon kehittymisen vuoksi. Monissa kunnissa lääkäreiden ja osin hoitajien rekrytointiongelmat ovat pahentaneet tilannetta.
- Yksi Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystakeskus -ohjelman tavoitteista on palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen. Kaikilla tulevilla hyvinvointialueilla on valtionavustuksen turvin aloitettu hoidon saatavuuden parantamiseen liittyvää kehittämistoimintaa sekä rakenneuudistuksen valtionavustuksella digitaalisten palveluiden kehittämistä. Myöhemmin toteutettavalla Suomen kestävän kasvun ohjelmalla voidaan edelleen vauhdittaa hoitoon pääsyn paranemista. Säädösvalmistelu hoitoon pääsyn tiukentamisesta 7 vuorokauteen on käynnissä.

Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiireettömän käynnin odotusaika korkeintaan 7 pv yhteydenotosta, % toteutuneista käynneistä

Tavoite: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden parantaminen 2/2

Asioinut sosiaali- ja terveysterveyspalveluissa sähköisesti, % palveluja tarvinneista

Lähde: THL, Sotkanet

- Tällä hetkellä mittarista on käytettävissä vain yhden ajankohdan tieto. Kehityksestä saadaan lisätietoa kesäkuussa 2021.
- Sote-rakenneuudistuksen valtionavustuksilla edistetään sähköisten palvelujen kehittämistä, käyttöönottoja ja levittämistä alueilla. Lisäksi on kansallista kehittämistyötä mm. DigiFinlandin toimesta, samoin Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma edistää tätä osaltaan uudenlaisia toimintamalleja kehittämällä.